

109-12-241

MINISTERSTVO NÁRODNÍ BEZPEČNOSTI	
ARCHIVNÍ A STUDIJNÍ ODBOR	
Čj.	109-12/241
číslo	str. 1-12

19 listů

29. 6. 2010 Jurel

Krab. 189.

**ST S**

XII. H - 44/42.

XII. H - 46-48/42.

FRIEDRICH RUDL  
GENERALDIREKTOR DER ORBIS A.G.

Herrn Ministerialrat Dr. Gies,  
Prag IV., Czernin - Palais.

Büch. Prag, B. 10, 1942, Nr. 1/2.  
L. v. F. v. G. v. G.  
in Böhmen u. Mähren.  
Eing.: - 6. OKT. 1942

Betr.: "Zwei Jahre deutscher Unterdrückung in der Tschecho-Slowakei".  
Ihr Schreiben vom 23.9.1942 St.S. XII H - 44 a/42

Für <sup>die</sup> Uebersetzung und Schreibearbeiten (225 Seiten) habe ich mit  
Rücksicht auf die kurze Lieferfrist zwei Hilfskräfte heranzie-  
hen müssen, denen ich insgesamt RM 450.- als Honorar ausgezahlt  
habe.

Ich bitte, diesen Betrag auf mein Konto 6274 bei der KdD überwei-  
sen zu lassen.

Heil Hitler!

*Erledigt*  
*z. a.*  
*8.10.42*  
*b*

*Planitz*  
*8/10/42*

*[Signature]*  
St. S. XII H - 44 a / 42

1.) Vermerk:

Das von mir entnommene Exemplar der deutschen Übersetzung habe ich an das Archiv des Herrn Staatssekretärs zurückgeleitet.

23. IX. 1942

2.) Kanzlei setze auf besonderen Bogen :

Herrn Rudl.

In Sachen Übersetzung des Buches " Zwei Jahre deutscher Unterdrückung in der Tschecho-Slowakei " bitte ich um die baldgefällige Übersendung der Rechnung.



3.) Wv. am 23.10.1942 bei dem Unterzeichner.

23033  
[Signature]

Herrn Oberregierungsrat  
Dr. G i e s  
Prag IV, Gzerinin-Palais.

1. Vermerk:

Die vier Exemplare der deutschen Übersetzung sind wie folgt verteilt worden:

- Ein Exemplar an den Herrn Staatssekretär,
- " " " St-Standartenführer Böhme,
- " " " das Archiv des Herrn Staatssekretärs
- und " " den Unterzeichner.

2. Wv. am 3.9.1942 bei dem Unterzeichner.

Wiedergelegt am 3.9.42

Heil Hitler!

*[Handwritten signature in blue ink]*



*[Handwritten notes and stamps in red and blue ink, including a large red scribble and the number '23935']*

3a

FRIEDRICH RUDL  
GENERALDIREKTOR DER ORBIS A.G.

Prag, 31.VII.1942. Ru/Z.

Herrn Oberregierungsrat  
Dr. G i e s

Prag IV., Czernin-Palais.  
-----

Vermerk:

Die vier Exemplare der deutschen Übersetzung sind wie

Betr.: Zwei Jahre deutscher Unterdrückung der Tschechoslowakei,  
Ihr Vorgang St.S. XII H - 34/42.

Beiliegend reiche ich den mit Ihrem Schreiben vom 7.d.M. übermittelten Vorgang sowie das Buch "Two years of German oppression in Czechoslovakia" zurück. Eine deutsche Uebersetzung in vierfacher Ausfertigung füge ich auftragsgemäss bei.

Mit Rücksicht auf die kurze zur Verfügung stehende Zeit war es nicht möglich, die Uebersetzung stilistisch aufzufeilen.

Heil Hitler!

Vorgang,

# SVĚTOZOR

V PRAZE 3. ČERVENCE 1942 - ROČNÍK 42 - CEN



7a

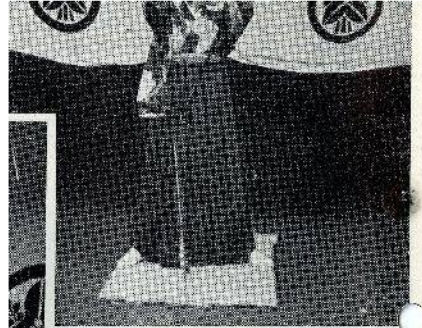
# PRACUJÍCÍ VŠECH STAVŮ

manifestovali věrnost Říši, státnímu presidentu dr E. Háchovi



*Ve všech krajích Protektorátu, kde promaučil ministr školství a ministr Úřadu lidové osvěty Em. Moravec, svolálo jeho volání a ma-*





„Po mnoho tisíc let se tvořily lukem dějiny.“ napsal kdysi Leopold von Ranke. Staří Britové podleli Anglům a Sasům, protože tito Skandinávci měli dokonalejší luky, bitvu u Hastingsu prohráli Anglosasové proto, že jejich velké hahrové luky se nevyrovnaly jemnějším tisořvým zbraním rytířů Viléma Dobrvatele. Převaha Arabů nad křesťany za křižáckých válek byla do značné míry následkem lepší lukostřelecké výzbroje...

Rankův výrok celkem neplatil o Ja-



a to, že luk  
m, které má  
zaměstnává  
oči a nervy.  
y Japonsku



# Návštěvou na karelské frontě

K. Sahajdačný

Vpravo: Úžitéčná dělná práce v bojové linii: jedni sřezí bolševiky a druzí připravují čaj — Vlevo: Uprostřed prudké dělostřelecké palby nezadržitelně se řítí útočné loďce — Poškozennými drátěnými překážkami postupují útočné oddíly s plamenomety proti bolševické pevnůstce. Dole vpravo: Po strastiplné cestě se podařilo kuchařům dovézt nádobu s jídlem k hlídce a jak je vidět, byl jejich čin posřraven s nadšením. Foto Deutscher Verlag



dily v řadách útočníka. Lehké prapory neustále kroužily kolem bolševického vojenského tělesa, způsobující mu ztráty, a čekající jen na vhodnou příležitost k smrtelnému bodnutí. Nakonec bylo nalezeno příznivé místo a v úzké soutěsce se postavilo několik finských čet nepříteli v cestu. Těžká děla, tanky a početní přesila nic bolševikům nepomohly na úzkém prostoru. Zatím jiný oddíl se usadil nepříteli v zádech a ostatní prapory jej napadly s boku. Bolševici byli beznadějně ztraceni a museli buď zemřít hladem či kapitulovat. Tímto způsobem bylo za zimní války úplně potřeno osm divisí.

Finské vojenské mistrovství se stejně jasně prokázalo i v létě. Tehdy rozmrzla nespočetná jezera východní Karelie a bezděčně slatiny, uvolněné odchodem mrazů, položily operacím v cestu takřka nepřekonatelné překážky. Úlohy se v nynější válce vyměnily: v zimě r. 1939 se Finové bránili, tentokrát postupovali proti nepříteli útočně. V nesmírných pralesích, na mnoha místech neprostupných, v bažinách a houštinách byl potírán nepřítel, který svou obratností ve využívání

terénu byl stejně nebezpečný jako svými metodami zákeřný. Podél několika komunikací se odehrávaly tvrdé boje. Musely být položeny cesty v bažinách, jež se zdály nemít dna. Těžké zbraně byly za neslýchané námahy dopraveny do bojových linií. Mraky komárů, jichž miliony vystupovaly z karelských bažin, činily vojákům ze života peklo.

V Karelii nebylo žádných efektních bojů jako na jiných frontách. Nebylo velkých bitev, dobytí významných měst ani složitějších strategických operací. Nekonečné pralesy daly bojům charakter menších srážek, při nichž záleželo více na zdatnosti jednotlivého vojáka a nižšího důstojnictva než na vyšším válečném vedení.

Kázeň a vytrvalost jsou však prvním předpokladem každého sportu. Tisíciletá tradice je hluboko vryta do duše finského lidu. A proto, překonávaje prales, bažinu, neschůdnost kraje a komáry, porážel finský voják nepřítel, zachovávaje dobrou náladu za každých okolností, stejně statečný v boji jako zdatný na závodní dráze.

**A**Ž DO roku 1939 měl svět o Finech lichotivé mínění, že jsou skvělými sportovci. Za zimní války 1939/40 se SSSR s obdivem zjistil, že jsou stejně zdatnými vojáky. Nutno ovšem uznat, že obě tyto vlastnosti malého nordického národa spolu úzce souvisí. Fysická a duchovní převaha sportovního Fina se jasně prokázala proti bolševické masě v zimě r. 1939. Ozbrojeni jen lehkými palčnými zbraněmi, útočily finské lyžařské prapory na dlouhé kolony bolševických divisí nebo armádních sborů, postupujících na nečetných cestách do Finska. Pohybujíce se rychle na lyžích, oblečení v bílých košilích, podobali se finští vojáci strašidelným a v bílé pustině neviditelným přízrakům. Salvy skrytých střelců, přicházejících se všech stran, kruté fá-



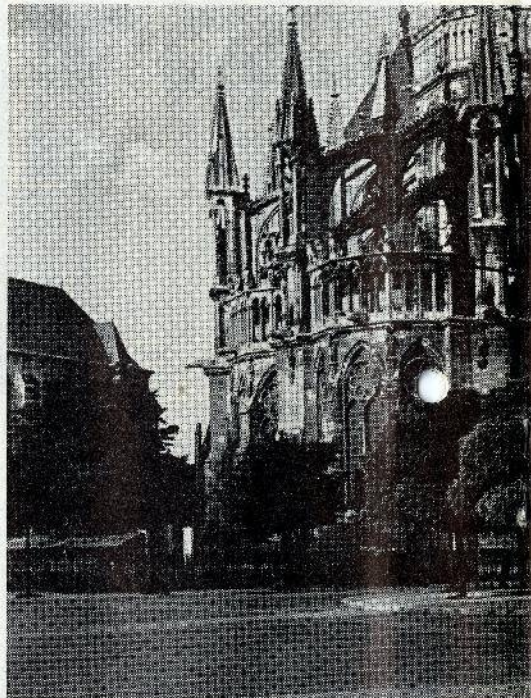


# 5000 km S ROL

PŘED DVĚMA LETY NA Z

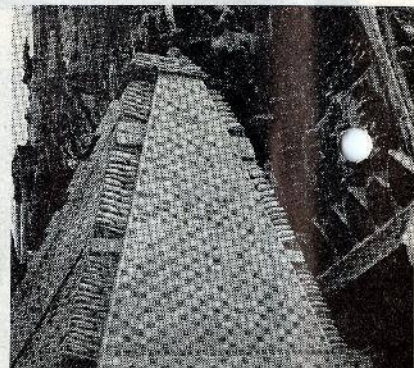


Obrázky vlevo: V nedotčeném Saint-Jean-de-Luz. Pohled na známé středisko, kde bylo shromaždiště novinářů za občanské války ve Španělsku. 3. července 1940 — Vitry-en-Artois. Francouzská letadla, zničená na zemi. Foto grafováno 23. června 1940 — Na náměstí v Péronne 23. června 1940. Belgičtí uprchlíci se vrací do svých domovů — V jihozápadním obsazeném městě Poitiers dne 1. července 1940 večer — Vpravo: Ochranná pyramidy před hlavním portálem proslulé katedrály v Reměši. 6. července 1940



**P**ŘED dvěma lety, několik hodin po zastavení palby na západní frontě, vyjelo z Berlína několik českých novinářů, aby poetickým líčením toho, co na západních bojištích viděli, podhalilo světu národu tajemství německého úspěchu a nastínilo rozsah anglo-francouzské porážky a tím mu postavilo před oči ty příčiny, které vedly k francouzskému zhroutilí. Jeden z nich, dr. Václav Fiala, shrnul krátce po návratu své dojmy v knize **PORAZENÁ FRANCIE**.

Tato reportáž ze 14denní cesty, dlouhé na 5000 km, která vedla z Prahy přes Berlín až na úpatí Pyrenejí, je opravdu jedinečným dokumentem. Politicky byla dostatečně zhodnocena českým tiskem již hned po vyjití. Čtenáři rozebrali již tři vydání. Vydání čtvrté vyšlo v nové úpravě



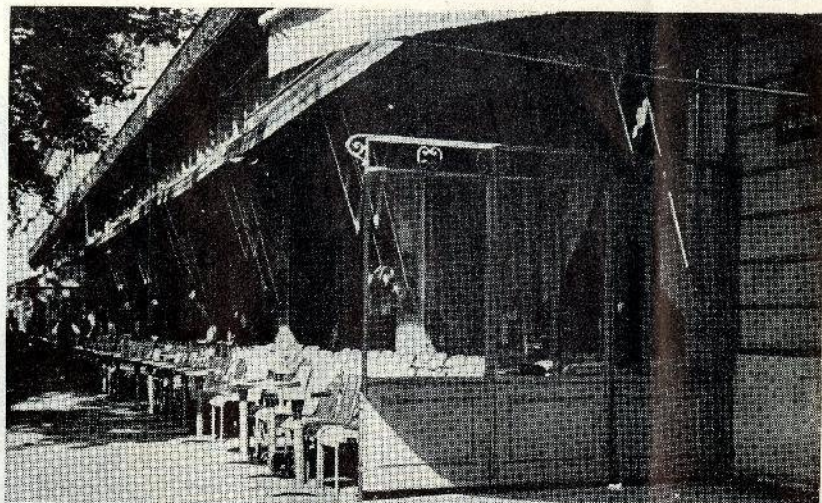
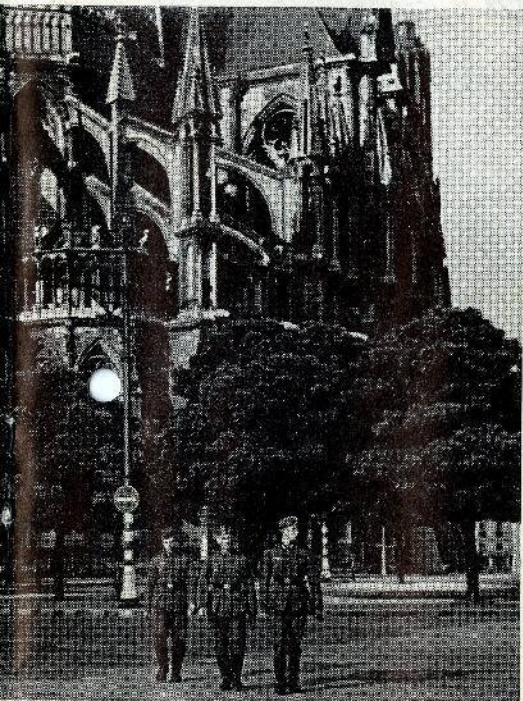
a s novým názvem — **NA KŘÍŽOVATCE NOVÝCH DEJIN**. Přes polovinu rozsáhlého velkého formátu je věnováno 250 obrázkům. Ale jakým obrázkům a za jakých okolností fotografovaných! Snad jen fotoamatér dovede ocenit ten výsledek — tu bohatou zeň zsběrů a námětů, kterou Fiala přináší. Představte si, vy fotoamatéři, kteří jste zvyklí „pohrát si s námětem“, počkat si až přijdou ty pravé mráčky, rozestavit si skupinku podle svého přání, nebo přijít si s aparátem až když má architektura to „pravé osvětlení“, kterého k dobrému obrázku potřebujete. Vy všichni, kteří si pečlivě zvážíte každou expoziční dobu, si představte, že byste musili místo toho fotografovat jen v kratičkých zastávkách autokaru, kdy chvíle, které jimi věnují jídlu a odpočinku, musíte doopravdy „ukrást“, abyste vůbec nějaký ten obrázek přinesli. Představte si, že se zastavíte řekneme v Bruselu, mezi devátou hodinou večerní a půlosmon hodinou ranní a že vám do toho ještě zaprší. A přes to chcete pořídit — a autor opravdu pořídil řadu dobrých snímků. Tady jsou všechny poněkud o fotografování postaveny na hlavu. Fialovy obrázky vytvořené za těchto nepříznivých předpokladů jsou nejlepší důkazem, co moderní optika a dnešní citlivý materiál znamenají v rukou vyspělého amatéra, který se nebojí jít mimo vyhlášené cesty.

Mnohé z obrázků, které Václav Fiala na své cestě pořídil, jsou mimořádným, krátkou dobu trvajícím a nikdy již se neopakujícím dokumentem. Počítejte se na příklad na obrázky z vylištěné Paříže. Snad již nikdy se žádnému nepodaří to, co zachytil Václav Fiala. „Rue de la Paix“ v dopoledních hodinách „oživená“ 5—10 chodci, stejný obraz před Pařížskou operou nebo před Eiffelovou věží. Klid, prázdnota a ticho v místech, která jindy kypí životem, která jsou ve dne i v noci naplněna lidmi, auty a autobusy.

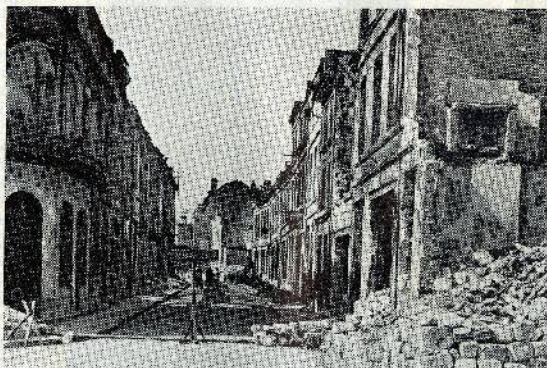
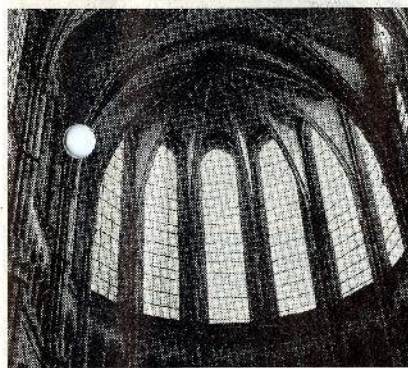
Jakým kontrastem k pařížskému klidu je zničený Dunkirchen, kde trosky budov, přístav plný potopce-

# LEIFLEXEM

ZÁPADNÍCH BOJIŠTÍCH



*Uprostřed: Před proslulou neporušenou katedrálou v Remsi 6. července 1940 — Obrázky upravo: Vyhládnělá Paříž. Café de la Paix u pařížské Opery dne 29. června 1940 o 11. hodině dopolední — Saint-Jean-de-Luz. Nerušené veselí na pláži. 3. července 1940 — Vlevo: Katedrála v Chartres v nezvyklé podobě, 1. července 1940. Sítědovčká barevná okna byla odstraněna a uložena do úkrytů. Katedrála zůstala neporušena — V pobožených ulicích města Douai. 6. července 1940 — Vpravo dole: Neždočená Bruggy*



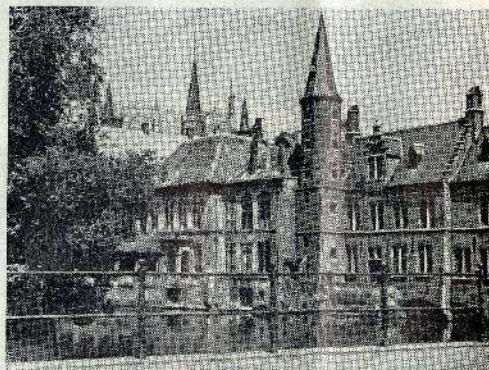
krátkých zastávkách naslouchají výkladům vojenských právodců, rušný život na květinových a železničských trzích v Bruselu — obrázek, který je prudkým kontrastem proti momentce, ukazující belgické uprchlíky s jejich auty a zavazadly ve zničeném Péronne, kteří se tu teprve od auta dověděli, že jejich domovy jsou zachovány nepoškozeny. Pak tu najdete řadu obrázků německého vojáka při výkonu jeho povinnosti i ve chvílích oddechu. Všechny obrázky jsou technicky i záběrem dokonalé. Kdyby se jednou objevila na knižním trhu knížka s nadpisem: „Fotoamatér foto-reportérem“, může k ní Václav Fiala dodat obrázkový materiál od hodiny. Obrazová část díla „NA KRÍŽOVATCE NOVÝCH DEJIN“ patří do knihoven fotoamatérů právě tak, jako fotografické ročenky.

ných lodí, podle cesty sta a tisíce zničených automobilů, tanků, děl, strojních pušek, letadel a jiných zbraní jsou neklamným důkazem tvrdých, sotva před několika dny ukončených bojů. Péronne, zničené vnitřky domů, bytů a krámů. Compiègne — křižovatka dvojího příměří — příměří z r. 1918 a z r. 1940, kde na obrázku vidíme německou stráž u památníku, který již dnes neexistuje.

Potom cesta přes Chartres, Poitiers, Bordenaux a Biarritz na francouzsko-španělskou hranici do Henday, kde francouzský prapor byl nahrazen vlajkou s hákovým křížem, několik hodin před příjezdem českých novinářů — prvních neněmeckých novinářů, kteří tam přijeli. Starý zámček Bellegarde, zničený most na Loře, lesk křížů na hřbitově v Sillery, Remes s proslulou katedrálou, s pomníkem panny Orleanské, který autor pohotově zachytil na nezvyklém pozadí. Je jím portál katedrály, dole obložené pytlí písku, který v celých pyramidách najdeme kolem celé této skvělé stavební památky.

O několik stránek dále dostáváme se znovu na válečné pole, vidíme opuštěný a poškozený Verdun, zničený Port Bourrus, pak řady — dlouhé nekonečné řady křížů na vojenských hřbitovech u Douaumontu, velkou kostnici douaumontskou, opouštíme pole mrtvých z minulé války a dostáváme se do středu obrovských, zčásti zničených a zčásti nepoškozených opevnění Maginotovy linie. Zmčt rozbitého betonu, zohýbané traversy a nakonec smutný obrázek tří demobilizovaných vojáků, odcházejících právě z pevnostního pásma Maginotovy linie, jsou nejlepším obrazovým dokamentem, jak skončily všechny francouzské naděje, které s nedobytností této železobetonové hradby počítaly.

Ale nebyla to jen krajina a architektura, kterou zachytil objektiv Fialova Rollicflexu. I lidé, živi lidé defilují tu před námi tak, jak je autor na své cestě poznal a viděl. Momentky zachycují novináře, jak na



# Sladké umění perníkářů



Všechny doby minulé haldovely daleko více ozdoby než nedekorativní doba současná



Perníky dvacátého století rděly by se stačem už do své perníčkové duše. Kdyby se ve své prosté podobě plátek nebo obdelníčků měly ukázat ve společnosti těchto svých vyzdobených druhů z minulých století. Jak se změnila jejich chuť, není už, bohužel, z jejich vzezření zjevné

Foto Petříková

**Č**ASY se mění — a chutě s nimi. Dávno už jiné sladké lahůdky vytlačily kdysi nensladrutelný perník, ale památky na krásu perníkových a marcipánových výtvarů zůstanou ještě hodně dlouho bez soupeře. Kdo by nyní napadlo vyrábět pečivo v tvarech, které vyžadovaly ruky umělců? To bývalo kdysi, když lidé měli více času a smyslu pro ncomalené hmotné radosti jako je radost z jídla, chutného pro jazyk, nos i — oko. Tehdy, za časů naší Magdaleny Dobromily Rettigové a už dávno před ní, šifrovaly se písemně i ústním podáním složité recepty na tento zvláštní druh sladkého a kořeněného chleba. Zde máte jeden z nich: „Vezni mouku režnou prositou, rozdělej ji teplým mcdem, vyhněť čistě, at je hladké to těsto. Nadělej koláčků a upec je dobře, zluň do mouku, vezmi té monky libru, lot zlučeného pepře, dva loty drobně zkrájeného zázvoru, půl lotu hřebíčků, dva loty skořice, dvě muškátové kulky, to všechno drobně zkrájet, zmichati s tou moukou. Potom vezni pěkného medu, rozpust jej, zadělej s tou moukou, udělej těsto, pec perníčky, dělej do forem a dej péci.“

Vidíte, do forem a ne na pekáč nebo do kastrolu, jak se to dělá dnes. Jak by si mohla někdejší hospodyně představit vzácný perník



jinak než ve vzácné podobě? Vlévat perníkové těsto do pěkné formy se naučila od původních perníkářů či caletníků, kteří k nám přišli z Nürnberg, kde se toto pekařské umění pěstovalo již před r. 1324. Po nich se dodnes jmenuje Celetná (Caletná) ulice v Praze. Perníkáři vozili své výrobky na pouť a poněvadž byly svou podstatou velmi trvanlivé, dávali jim také pěkné tvary, aby se jimi děti i dospělí mohli těšit dříve nežli je snědí.

Nejčastěji se perníky lily do vyřezávaných forem dřevěných. Původní formy byly kameninové nebo kovové a v době gotické je zhotovovali skuteční umělci. U nás byli perníkáři zároveň řezbáři forem. K mistrovské zkoušce perníkářské patřilo vyřezat i pěknou dřevěnou formu. Později teprve se toho ujal řezbář z povolání nebo i — učitel. Jsou tedy původní dřevěné formy na perník ukázkami lidového umění.

Nejoblíbenějšími tvary byly: panenka, srdéčko, mimínko, jelínek, mužší v uniformě, to jest husaří, hulání, rejtaři, myslivci — ba i hasiči, dále kohoutek, peněžník (peněžka), hůlka, objímáčka (t. j. objímající se milostný párek) a prapůvodně — poněvadž se perník jidal o velkých církevních svátcích — náměty náboženské jako Umučení Páně, Panenka Maria s Ježíškem, sv. Jan, Josef Pěstoun, „anjel“, Adam a Eva atd.

Jelínek byl velmi úspěšný námět. Jelen totiž chvilil muže před nebezpečím, dodával jim síly a odvahy. Srdéčko je dodnes symbol každému zrozumitelný. Tím spíše, byli-li na něm nápis jako:

Srdce máme k milování,  
ústa pro líbání;

nebo:

Srdce z cukru podávám,  
Tvě sí za to vyžádám;

nebo zase:

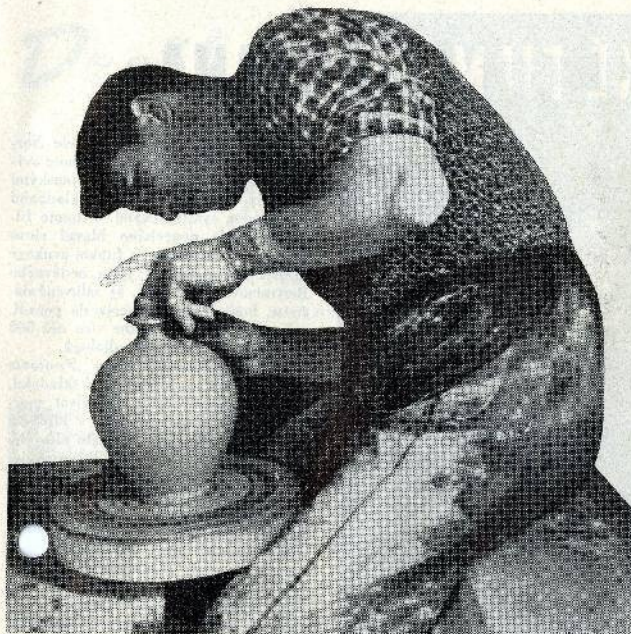
Svítlí měsíc, svítí okulo plůnicí,  
Těbe přestat rád mít, to není v mé moci.

Dobou největšího uměleckého a tvůrčího rozkvětu perníku byla doba barokní. Lidová konservativnost však opakuje a napodobuje barokní vzory ještě dlouho potom. Z barokní doby pocházejí perníkové formy, na nichž jsou objímající se páry oblečeny do krojů, v jakých se chodilo za Marie Terezie: dámy mají široké sukně a velké klobouky, kavalerii vysoké shrnovací boty, kordy a klobouky s pátosými péry. Na těchto formách by se leckdy dala studovati doba móda. Možná dokonce, že byly vyřezávány podle obrázků z módních listů nebo podle nástěnných kalendářů, které zabloudily i do rukou perníkářských řezbářů.

Mezi perníkovými formami najdeme i postavu Napoleona s jeho pověstným kloboukem a hvězdou na prsou, sedícího na koni s čabroukou. Dětem nudovali rodiče v předvečer svátku sv. Mikuláše marcipánové figurky a abecedy, t. zv. šiflata. Ani rozšíření commedie dell' arte mezi lidem nezůstalo bez odezvy v perníkovém výtvarnictví: nalézáme tu často figurku harlekýna s nemluvnětem v náručí i osamělého pierrota či kolombína.

Nejstarší výtvarky řezbářů perníkových forem jsou nesmírně primitivní. Na kulatých formách norimberských perníků vidíme i výjevy medicínské, které jsou opravdu k popukání. V 16. a 17. stol. dostoupilo však perníkářské umění již takové výše, že některé formy mají skutečně uměleckou hodnotu. Formát perníků se stále zvětšuje, dosahuje někdy až půlmetrové výšky a stává se sensací výročních trhů a poutí. Také jeho vnitřní jakost je neustále zlepšována, takže je považován za nákladnou pochoutku, v níž na př. německý hrabě z Werdenberg prohrál velkou část svého hrabství.

Dnes se nahrazuje umělecké provedení poutového pečiva z perníku pestrá barevnost; primitivní tvar se polepí barevným papírem, cukrem se nadělají ozdoby — a hotovo. Škoda těch dávných slídných perníků, které dovedly mlouy a břichopásky také — umělecky vychovávat. V. P.

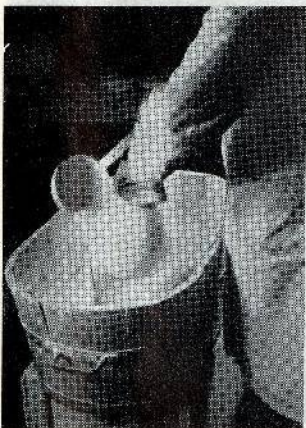


Obratné prsty, hrnčířský kruh a z bláta se klobe „bláto“ — zárodek přišších kouzelných keramických vtvorů.

# Mezi řemeslem a uměním

## MOTYL VÁZY A BLÁTIVÉ KUKLY

**M**oudří nás učí, že v těch nejprostších věcech kolem nás se skrývá zárodek velkých věcí příštích. Že by moudří měli pravdu? Zkušenost tomu skoro nasevňuje. Kolikrát jsi, človče věčně nespokojený, reptající a vzteklý, pln odporu kopl do hromady mazlavého bláta, do něhož se tvá noha s nevyličitelnou rozkoší bořila až ke kotníkům, nechlížeje se nikterak na to, že jsi jí v nedostatku prozíravosti opatřil botou ze semíše a nahavíci z nejměkčí vlny? A kolikrát jsi opatrně a ve zbožném údivu obrašel v prstech pestrý tvůr keramické techniky, lákavý stejně hladkým, příjemně chladyým povrchem jako tvarem, vykrouženým prsty obratnějšími než jsou ty své? Vidíš — a nic tě při tom nezapadlo. Ba ani reminiscence z dětství, které ti ochotně vybavily před zrskem dnešním, když ten tělesný byl tak znechucen „hlušným“ blátem, nesčetné bochánky a formičky, které kdysi tvůj duch, zalčvaný fantasií, tehdy z této „hlušné obzornosti“ kouznil, tě nepřivde k anornu spojovacímu můstku mezi lepkavou překážkou cest a čistou svítilní výrobky umělecké keramiky. A přece jen bláto...



Metafora bláta — motýl duhových barev ze špinavé blátivé kukly... Základ hrnčířské práce není v podstatě ničím jiným než mazlením se s hlínou — vlastně s rozmělněným blátem. Čím mazlavější, praobčejný jí! — tím vhodnější pro hrnčířovy přetvořující ruce. Ve velkých kádích její hnutí a mísa a propracovává, vybírá

Po své vypálená nádoba přijde do rozstolu s rozmělněným skelným práškem, který se po uschnutí v peci roztaví, aby stejnoměrně obalil celý povrch

kamínky a hrubší písek, dřívka a jiné věci, které porušují vazbu bláta. Když si pak konečně to své bláto řádně připraví — počne s kouzly.

Skutečně — čekáš kouzla a jsi zklamán. Musel bys vidět jen podstatu a konečnou formu, musel bys přeskočit celý pomalý postup od bláta k dekoracní váze, abys užasl, kdyby ti někdo položil tyto dvě věci vedle sebe a zvolal: „Totot jedno jest...“ Pak bys možná zaseptal nedůvěřivě: „Kouzla...“ Ale přihlížíš-li, nemluvíš už o kouzlech, pochvaluješ si jen chytrost mozku, který na tuhle geniálně jednoduchou věc přišel — a přihlíváš se, vellebě lidský důmysl, sám na ohníčku jeho slávy...

Hrnčířský kruh, kád' s blátem, obratné prsty, to jsou osoby, vystupující v prvním jednání. Obratné prsty hrábou do kádě s blátem, uloupnou „jen tak od oka“ kus, plícnou s ním na hrnčířský kruh, ten se dá do bláznivého otáčení, obratné prsty hmatnou sem, hmatnou tam, „bláto“ — protože teď už to není jen tak bláto — dostane určitější podobu, vyběhne do výše, až kam obratné prsty dovolí — a pak už to není ani „bláto“, Už je to syrová váza.

Teď už přijde jen její „ošacení“. První palení hrnčířských a keramických výrobků v peci je poměrně snadné. Většinu výrobků nutno však opatřit polcovou čili „glasurou“. Nádoba je polita nebo smočena v kádi s rozmělněným skelným práškem, který se na ni nechá zaschnout. Pak přijde opět do peci, v níž se skelný prášek roztaví a stejnoměrně rozleje po celém povrchu. Dnešní glazury na moderní keramice jsou každá v sobě originálem a vrcholem keramické výroby dneška. Je to zásluhou ohně, neboť nikdy není možno docílit stejného odstínu těchto polcv.

Na tomto stadiu pak končí řemeslo, i když je vůbec sporné, je-li keramika sama uměním či řemeslem, a začíná umění. Keramika bez malby není dnes věru myslitelná.

Au a teď, když vidíš, co všechno se muselo sdržit, aby metafora bláta v zářivou malovanou hladkou vázu či leskem svítilici talíř byla tak úžasná — zastvď se, žeš mohl mluvit o nějakých kouzlech. Těmi by se svět daleko nedostal. Moderní kouzelnictví se jmenuje práce a umění — a pojí je dohromady dčvtip. V keramice se to sešlo měrou vrchovatou.

Ivo.



Ouško se musí přídělat v ruce



Seriózní práce je škončena — teď nastupuje malíř se svým uměním

# POKUS O SYMFONICKÉ FILMOVÉ DRAMA

**Z**E STARÉ gardy vyzrálých herců francouzského filmu zaujímal vždy vedle Raima uho výsadní postavení pařížský protějšek Emila Janningse, Wenera Krause a Heinricha Geonga — Harry Baur. Ve filmu, zejména zvukovém, vytvořil Baur bezpočet psychologicky zajímavých postav, které hloubkou a přesvědčivostí hereckého prožití patří většinou k nezapomenutelným projevům filmového horectví. Proto si jistě tento herec zasloužil pozvání do Berlína, kde se mu dostalo hned pro počátek v úloze zneuznaného, životem zklamaného hudebníka v novém filmu režiséra Hansa Bertrama z produkce Tobisa „Symfonie života“ opravdu vzácné příležitosti rozvinout do šíře i do hloubky vzácný dar svého hereckého umění. Harry Baur nastoupil v Berlíně práci na filmu, který je celým svým pojetím objevným. Je to první pokus o vytvoření světybné filmové symfonické básně, založené na zákonech obdobných zákonům hudební skladby.

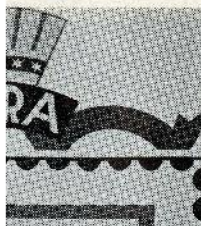
V německé filmové tvorbě neustrnul hudební film jako je tomu téměř všude jinde na věčném omílání operetní či revuální manýry — i když právě v tomto lehkém žánru hudebních podívaných došli říšští filmoví umělci nejednou k pozoruhodným výsledkům (viz filmy Willy Forsta, Cezy von Bolvaryho a j.). Tak jako se na příklad nebál režisér Leopold Hainisch založit svůj mozartovský film „Mozartova cesta do Prahy“ na slavné komorní skladbě tohoto kompozisty „Malá noční hudba“, hodlá zase režisér Herbert Maisch ve filmu „Ber-



První vystoupení Harry Baura v německém

lupracovníka si vybral skladatele Norberta Schulzeho, známého nejenom svými nesmírně rozšířenými vojenskými pochody, ale i obsáhlejšími skladbami operními a symfonickými. V tomto filmu má být ponecháno hlavní slovo hudbě a to ne pouze ve funkci zvukové kulisy. To je zřejmě již z nedávného Bertramova prohlášení, že mluvené slovo tu bude zatlačeno zcela do pozadí, a že celý film neobsáhne více než 500 až 600 slov mluvených dialogů.

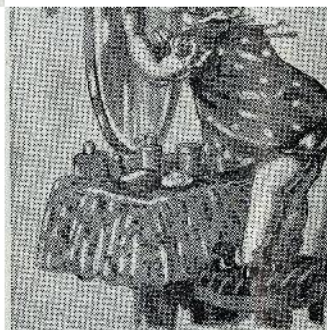
Základní koncepcí filmu „Symfonie života“ je asi ta, že stárnoucí skladatel, který promarnil celý svůj život marným hledáním pevné opory v klidném manželství a později v návalu citového poblouznění v dočasném disharmonickém soužití s věkem nerovnou milenkou, naslouchá jako sešlý stařec v zastrčeném koutu koncertního sálu v řadě anonymních diváků své vlastní symfonické skladbě, která mu postupa-



## Křížovka

K. Němec

Vederoné: 1. Vytvrvalá luční bydlina s modrými květy; druh záby. — 2. Původí; druh bádanžky. — 3. Úder; mošti lidí; slovenská předložka. — 4. Jihoamerický papoušek; část kabátu; klnul. — 5. Chem. značka telluru; český spisovatel pro mládež; část obličej (um. č.). — 6. Lidově „letadlo“; otcovy nebo matčiny sestry; pokrývka hlavy. — 7. Ztepilá, španělá; městská tvrz, pevnostka. — 8. Jihoamerický veletok; mravovědec. — 9. Americký bývol; trůň; staročeské zájmeno vztahné. — 10. Prchavá tekutina;



*... cukrovinky ZORA*

SVĚTOZOR vychází od 1. července t. r. jako měsíčník o stejném rozsahu a za stejnou cenu jako nyní. Vydavatelstvo a redakce SVĚTOZORU



**zamezí zkažení zavařených plodů. Receptní knížka na zavařování E obsahuje velký počet spolehlivých předpisů. Obdržíte ji zdarma u Vašeho obchodníka neb z továrny**

**Dr. A. OETKER, BRNO.**

	A	B
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		

Roz

1. Námel; 3. Dob; slran. tur. 6. Adame chiméra. — 9. 11. Vasil; nic. — 12. ZAGARU, 11. — 13. ANKORU, Defoe.

A. Nobohá; stavák. — B. Akomodovat; ro. — C. Bělscek; vak. — D. E. P.; Jemen; tago. — E. Los; žel; keson. — F. Lince; Chopin. — G. Morák; Nil; lid. — H. U nás; lámat; Te. — Ch. Lin; Tenearu. — T. An; suverenito. — J. Tamara; akacie.

Štočky otištěné ve Světozoru levně prodáme.

Redakce Praha XII., Schverinova tř. 46

Brož. K 60,-; váz. K 75,-

Nejlepší český cestopis po severských zemích! Tak souhlasně nazval toto znalecké a hluboké dílo náš tisk! Krása a život zemí starých Vikingů je tu podán s onou schopností, která činí z cestování umění. Jediněčná obrazová výzdoba - 130 autorových záběrů.

*Dodá každý knihkupec!*

NAKLADATELSTVÍ „ORBIS“  
PRAHA XII., SCHVERINOVA 46



14a



**POSLEDNÍ ROZLOUČENÍ PRACUJÍCÍCH SE ZASTUPUJÍCIM RISSKÝM PROTEKTOREM REINHARDEM HEYDRICHEM**

*Ve všech budoucích Batových závodech ve Zlíně i ve všech Batových mimozálnských podnicích byly vyloženy kondolenční listiny. Spolupracovníci z dílen přistupovali ve skupinkách a svými podpisy se loučili s velkým přítelem a ochráncem pracujících, Zastupujícím říšským protektorem H-Obergruppe Reinhardem Heydrichem. Přesto, že provoz v dílnách nebyl přerušován, každý si našel volnou chvíli, kterou věnoval velkému mrtvému, jenž byl tak způsobem vyrván z našeho středu. Na obrázku spolupracovníci zlínských strojřen při zapisování do kondolenčních listin*

Fo

60162



Prag den 7. Juli 1942.

15

*d*  
-7. VII. 1942

- 1) Kanzlei setze auf besonderen Bogen:

W-Sturmbannführer Wf.

W-Gruppenführer Frx lässt im Zuge der Einschränkungsmassnahmen auf dem Gebiete des Zeitschriftenwesens um die Prüfung der Frage ersuchen, ob nicht die Zeitschrift "Světozor" - ein Exemplar der Zeitschrift ist angeschlossen - bei diesen Massnahmen berücksichtigt und zur Einstellung gebracht werden soll. Ich bitte, über das Ergebnis der Prüfung an Gruppenführer Franke berichten.

- 2) Wv. am 8.8.1942 beidem Unterzeichner.

Wiedervorgelegt am 8.8.42

*b*